

7. Nice geçdi bilmedük bu rüzgâr önden sona
Eyle tut şimdi bize bir yıl esüp geçmiş gibi

Bu beyitle ilgili aşağıdakilerden hangisi şöyle-nemez?

- A) "rüzgâr" sözcüğü "zaman" anlamına da gelecek şekilde kullanılmıştır.
B) Teşbih sanatından yararlanılmıştır.
C) Hayıflanma anlamı taşımaktadır.
D) Aşğın ızdırabı imgelerle tasvir edilmiştir.
E) Zamanın çok hızlı geçmesi üzerinde durulmuştur.

"Nice geçdi bilmedük" ifadesinde hayıflanma vardır.

! imge kullanılmamıştır.

8. Aşağıdaki beyitlerin hangisi ayraç içinde verilen ifadeyi örneklemez?

- A) Bir kadehle bizi sâki gamdan âzâd eyledi
Şâd olsun gönlü anın gönlümü şâd eyledi
(kederden uzaklaşma)
B) Fermân-ı 'aşka cân iledür inkiyâdumuz
Hükm-i kazâya zerre kadar yok 'inâdumuz
(bir durumu kabullenme)
C) Aşk derdiyle hışem el çek ilâcumdan tabîb
Kılma demân kim helâküm zehri demânundadır
(aşk acısıyla yaşamaktan mutluluk duyma)
D) Yıldız arayıp gökte nice turfa müneccim
Gaflet ile görmez kuyuyu reh-güzerinde
(çevresindeki güzellikleri görememe)
E) Allah'a sığın şahs-ı halîmin gazabından
Zira yumuşak huylu atın çiftesi pektir
(haddini bilmeme)

Sığınmak ve yumuşak pânem

insanları sert olabileceğin-
AYT Kurumsal Deneme - 4 den sorulmuştur
5
edilmiştir.

9. I.
Esrârını dil zamân zamân söyler imiş
Hengâme-i gamda dâstân söyler imiş → rubai
Aşk ehli olup da mihnet-i hicrâna
Ben sabr iderim diyen yalan söyler imiş → aruz
skisv

- II.
Benden selam olsun Bolu Beyi'ne
Çıkıp şu dağlara yaslanmalıdır → koşma
Ok gıcirtısından kalkan sesinden (kacıklama)
Dağlar sedâ verip seslenmelidir → hece skisv

Farklı edebî dönemlerden alınmış bu şiir parçalarının ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tema
B) Ölçü
C) Nazım birimi
D) Nazım biçimi
E) Dil ve üslup

İki şiir de "dörtlük" nazım birimiyle yazılmıştır.

10. Bir dertsiz diyara varmak istedim
Gördüm yürüdüğüm yol benim gibi
Mecnun gibi bir Leyla'yı aradım
Sitemle yaralı çöl benim gibi → redif

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yarım uyağa yer verildiği - l yerim uzak
B) Telmih sanatından yararlanıldığı Mecnun-Leyla
C) Sözcük hâlinde redife yer verildiği - benim gibi
D) Pastoral şiire örnek olduğu
E) 11'li hece ölçüsüyle oluşturulduğu ✓

Lirik şiire örnektir.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI / SOSYAL BİLİMLER-1 TESTİ

11. Biliyorum gölgede seninle uyuduğunu - a
Bir deniz manzarası kadar kuytu ve derin - b

Bu dizelerde,

- I. bu ağır öğle sonu
II. yumulmuş kirpiklerin
III. yüzünde bir tebessüm
IV. hazların âleminde

numaralı sözlerinin tümü kullanılarak ^{abba} sarmal kafiye düzeninde anlamlı bir dördlük kurulmak istendiğinde aşağıdakilerden hangisi son iki dizeyi oluşturur?

- A) IV ve II
I ve III
- B) I ve II
III ve IV
- C) IV ve II
III ve I

- D) III ve II
I ve IV
- E) I ve III
IV ve II

"uyuduğunu" sözcüğüne yan - I (a)
"derin" sözcüğüne yan - II (b)
dizedir dizeler bunlarla
bitmelidir

12. (I) Meddahlık için tek adamlı tiyatro denebilir; meddah, tiyatronun bütün kişilerini varlığında birleştirilen bir aktördür âdeta. (II) Yüksekçe bir yerde oturarak bir öyküyü başından sonuna kadar, canlandırdığı kişileri ağız özelliklerine göre konuşarak anlatır. (III) Perdesi, sahnesi, elbiseleri, dekoru, kişileri oldukça çeşitli olan bu tiyatronun her şeyi meddah denilen o tek adamın zekâsına, bilgisine, söz söylemedeki başarısına bağlıdır. (IV) Meddahların çoğu, klasikleşmiş beyitlerle öykülerine başlarlar. (V) Meddah anlatacağı öyküye geçmeden önce bir beyit söyler: "Haak dostum Haak!" diyerek çoğunlukla şu beyitle öyküye girer: Söyledikçe sergüzeştî verir bezme letafet / Dinle imdi bende-i âcizden hoş bir hikâyet

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Meddah tek kişilik bir tiyatrodur ve dekor olarak "mendil" ve "şapşah" vardır.

13. Tanınmış bir kimsenin kendi hayatını, yaşadığı devrede şahidi olduğu ya da duyduğu olayları edebî değer taşıyan bir dille anlattığı yazılara anı (hatırat) denir. Edebiyat sahasının en yaygın türlerinden biridir. Bu türde verilen eserlerin çok değişik sahalarla ilgili oluşu, ona bir sınır çizme imkânını zorlaştırır. Anıların önde gelen özelliği, yazarının hayatının belli bir kesitini alması ve çok sonra yazıya dökülmesidir. Bu türün Batılı ölçütlere uygun ilk örnekleri Tanzimat Edebiyatı Dönemi'nde verilmiştir. Ziya Paşa'nın --- ve Muallim Naci'nin --- adlı eserleri, Batılı ölçütlere uygun kaleme alınmış öncü örneklerdendir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Defter-i Amal - Ömer'in Çocukluğu
B) Ömer'in Çocukluğu - Tabsıra
C) Defter-i Amal - Eşkal-i Zaman
D) Tabsıra - Eşkal-i Zaman
E) Ömer'in Çocukluğu - Defter-i Amal

Ziya Paşa → Defter-i Amal
Muallim Naci → Ömer'in Çocukluğu

14. Bre ağalar, bre beyler
Ölmeden bir dem sürelim
Gözümüze kara toprak
Girmeden bir dem sürelim

B biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu şiirin nazım şeklinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Varsağı B) Destan C) Semai
D) Koşma E) Türkü

15. Padişah I. Ahmet zamanında İstanbul'a geldi. Devlet hizmetine girdi ve bir süre farklı memurluklarda çalıştı. Daha sonraları II. Osman ve özellikle IV. Murad dönemlerinde yıldızı parladı ve sarayla yakın bir ilişki kurdu. Hicviyeleri ile bilinen şair, yazdığı hicivlerle dönemin birçok isminin öfkesini üstüne çekti. Özellikle sınır tanımayan yergileri, gözden düşmesine ve devlet adamlarının hedefi olmasına sebep oldu. "Kaza Okları" anlamına gelen Siham-ı Kaza adlı eserinden Ebüzziya Tefvik tarafından bir kitapçıkta bahsedildi.

Bu parçada söz edilen şair aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Bağdatlı Ruhi
 B) Nef'i
 C) Şeyyad Hamza
 D) Nabi
 E) Ali Şir Nevai

Nefi'nin en önemli eseridir.

mahlas bulunan beyit
 tac beyittir

16. Aşağıdaki beyitlerin hangisi bir gazelin "taç beyit"i olabilir?

- A) Gîtdün ammâ kodun hasret ile cânı bile
 İstemem sensiz olan sohbet-i yârânı bile.
 B) Mende Mecnûn'dan füzûn âşıklık isti'dadı var
 Âşık-i sâdik menem Mecnûn'un ancak adı var
 C) Âdeme âdem gerekir âdem etsin âdemi
 Âdem âdem olmayınca âdem netsin âdemi.
 D) Şuh Şirin'ler yüzünden dağ delen Ferhat'lar,
 Aslıhan'lardan yanan Âşık Kerem'ler görmüşüz
 E) Yok bu şehir içre senin vâsf ettiğin dilber Nedîm
 Bir peri suret görünmüş bir hayâl olmuş sana

mahlas

17. Falih Rifki Atay, 1894 yılında İstanbul'da doğdu. Fıkra, makale, gezi türlerindeki gazete yazılarıyla ve özellikle Atatürk'ü yakından tanıtan anılarıyla ün kazanan Falih Rifki Atay, Kovacılar semtindeki Rehberi Tahsil Rüştiyesini bitirdikten sonra Hüseyin Cahit'in müdürlük yaptığı Mercan İdadisinde öğrenimini tamamladı. Darülfünunda edebiyat bölümünü bitirdi. İdadide edebiyat öğretmeni olan Celal Sahir Erozan ile kendisinden bir ileri sınıfta okuyan Orhan Seyfi Orhon, Falih Rifki'nin edebiyat beğenisinin gelişmesine yardımcı oldu. 20 Mart 1971 tarihinde vefat etti.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Otobiyografi
 B) Biyografi
 C) Röportaj
 D) Hatıra
 E) Mülakat

Falih Rifki Atay'ın hayatını anlattığı için biyografi türünde yazılmıştır.

18. Varlıklı bir ailenin çocuğu olan roman kahramanı, 19. yy.ın seçkin gezinti yerlerinden biri olan Çamlıca'da dolaşırken Mahpeyker ile tanışır. Genç adam, ilk karşılaşmada ilgi duyduğu bu kadını derin bir aşkla sevmeye başlar ancak kahramanın sevgisine layık değildir. Kısa bir süre sonra evini ve işini ihmal etmeye başlar. Delikanlının annesi, oğlunu bu durumdan kurtarmak için eve genç ve çok güzel bir cariye alır. Cariyenin adı Dilaşub'dur. Roman kahramanı zamanla gönlünü Dilaşub'a kaptırır ve Mahpeyker'den uzaklaşır. Bunun üzerine Mahpeyker de türlü kötülöklere başvurur.

Bu parçada söz edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hasan Mellah
 B) Zavallı Çocuk
 C) Muhaderat
 D) İntibah
 E) Karabibik

Mahpeyker, Dilaşub,
 Ali Bey → İntibah
 romanın kahramanlarıdır.

19. İkinci ve son şiir kitabının girişinde "Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar" bölümünde şiirle ilgili görüşlerini, "Şair ne bir gerçek habercisi ne güzel konuşmayı sanat hâline getirmiş bir kişi ne de bir yasak koyucudur. Şairin dili, düzyazı gibi anlaşılacak için değil, hissedilmek için yaratılmış, müzik ile söz arasında ama sözden çok müziğe yakın ortalama bir dildir. Düzyazıda anlatımı yaratan öğeler şiir için söz konusu olamaz." diyerek ortaya koyar. Bu görüşleri saf şiir anlayışının temelini oluşturur.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Ahmet Haşim
B) Yahya Kemal
C) Ahmet Muhip Dıranas
D) Cahit Sıtkı Tarancı
E) Namık Kemal

↓ Bu eser Ahmet Haşim'e aittir. Onun sanat anlayışı hakkında bilgiler verilmiştir.

20. "Ben Anadolu'yu bir köylü olarak gördüm ve anlattım." diyen sanatçı bize sadece iki hikâye kitabı bırakmıştır: Memleket Hikâyeleri ve Gurbet Hikâyeleri. Sadece iki kitap olmasına rağmen bu kitaplarda yer alan hikâyeler onun bu türdeki başarısını ve kudretini göstermeye kâfi gelmektedir. Memleket Hikâyeleri çığır açmak bakımından bugünkü hikâyeciliğimizin özünü teşkil eder.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
B) Refik Halit Karay
C) Ali Canip Yöntem
D) Falih Rıfki Atay
E) Ömer Seyfettin

↓ Refik Halit Karay'ın en önemli eserleridir.

21. Ne doğan güne hükümüm geçer,
Ne hâlden anlayam bulunur,
Ah aklımdan ölümüm geçer,
Sonra bu kuş, bu bahçe, bu nur.

Ve gönül Tanrısına der ki:
— Pervam yok verdiğin elemden;
Her mihnet kabulüm, yeter ki
Gün eksilmesin pencereden!

Bu şiirin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Edip Cansever
B) Cahit Sıtkı Tarancı
C) Atıf Behramoğlu
D) Sezai Karakoç
E) Orhan Veli Kanık

↓ "Ölüm" teması işlendiği için bu şiir Cahit Sıtkı Tarancı'ya aittir.

22. Yakup Kadri Karaosmanoğlu; Hüküm Gecesi'nde

I
II. Meşrutiyet yıllarını ve II. Meşrutiyet sonrasındaki parti kavgalarını, Sodom ve Gomora'de işgal

II
altındaki İstanbul'u, Kiralık Konak'ta Tanzimat'tan

III
I. Dünya Savaşı'na kadar üç neslin çatışmasını,

Ankara'da II. Abdülhamit Dönemi'ndeki sürgünleri,

IV
Nur Baba'da tekkelerdeki yozlaşmayı ele almıştır.

V

Bu parçada numaralanmış romanlardan hangisinin açıklaması yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

↓ "Ankara" romanında Cumhuriyet'in ilk yılları anlatılmaktadır.

23. Aşağıdakilerden hangisi Garip şiirine örnek olarak gösterilemez?

- A) Mahallemizde
Senden başka ağaç olsaydı
Seni bu kadar sevmezdim.
Fakat eğer sen
Bizimle beraber
Kaydırak oynamasını bilseydin
Seni daha çok severdim.
- B) Sofalar seninle serin
Odalar seninle ferah
Günüm neş'eyle uzun
Yatağında kalktığım sabah
- C) Tanıdığım bir ağaç var
Etlük bağlarına yakın
Saadetin adını bile duymamış
Tanrının işine bakın.
- D) Uyu! Gözlerinde renksiz bir perde,
Bir parça uzaklaş kederlerinden.
Bir ruh gülümsüyor gibi derinden,
Mehtabın ördüğü saatler nerde
- E) Gemiler geçer rüyalarımda,
Allı pullu gemiler, damların üzerinden;
Ben zavallı,
Ben yıllardır denize hasret

Ölçü, uyaklı ve imgeli yapı-
dığı için Garip şiirine
örnek gösterilemez.

24. Şiir salt bir biçim olarak görülür. Bu nedenle biçim güzelliği her şeyin üstünde tutulur. Yine aynı nedenlerle ölçü ve uyağa çok önem verilmiş, ritim ön plana çıkarılmıştır. Şiirde ayrıntılı ve nesnel betimlemelere yer verilmiş, duygusallık reddedilmiştir. Şiir; ışık, gölge, renk ve çizgilerle sağlanmaya çalışılmıştır. Şiirde yarar değil, güzellik aranır. Tarihteki mutlu dönemlere duyulan özlem, yabancı ülkelerin manzara ve gelenekleri işlenen konulardır.

Bu parçada söz edilen edebî akım aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Realizm B) Modernizm
C) Kübizm D) Natüralizm
E) Parnasizm

Biçime önem vermesi, ayrıntılı ve nesnel betimlemelere yer vermesi

25. Mısır uygarlığında vezirler, hükümetin bütün birimlerinin başkanı konumundaydı. Haberciler, vezirin emirlerini yerel idarecilere ulaştırmak için tüm ülkeyi dolaşırlardı ve buradaki durumu kendisine bildirirdi.

Bu durumun aşağıdaki sonuçlardan hangisine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Firavunların otoritesinin zayıflamaya başlaması
B) Halkın haber alma özgürlüğünün kısıtlanması
C) Komşu uygarlıklarla kültürel iletişimin kurulması
D) Çok tanrılı dinî inancın halkın arasında yayılması
E) Yöneticiler üzerindeki denetiminin güçlenmesi

26. Asya Hun Devleti'nin güney kolunun Çin'e bağlı kağanlar tarafından idare edilmesi sık sık isyanların çıkmasına ve bu isyanların da ülkenin işgallere uğramasına neden olmuştur.

Buna göre Asya Hun Devleti'nde;

- I. siyasi istikrarsızlığın yaşanması,
II. merkezî otoritenin zayıflaması,
III. göçebe hayatın yaygınlaşması

durumlarından hangilerinin Çin işgaline zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III